



Nro 31.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Octobernek 15-dik napján 1793.
esztendőben.*

Hadi Történetek és Környül állások.

I. A' Német Birodalomban.

Ugy gondolkozánk, a' közönséges levelek is azzal biztattak vala bennünket, hogy az égyyesült Austriai és Prussziai gyözedelmes seregek, a' Frantziáknak Német földről lett ki üzetteések után, gyözedelmeiket tovább is folytatván, a' Frantzia lineákon könnyen által fognak törni, és majdan bé következő télen vagy *Lotharingiában*, vagy *Alsatziában* quártélyozni. A' jelen való környül állások úgy mutattyák, hogy a' *Rajna* mellett táborozó égyyesült seregek nehezen ér-

hetik el ez ősszel fel tett tzélyokat. Eggy közönséges levélben, illyeténképpen iratik le a' Fr. linea: „A' *Weisenburg* és *Lauterburg* közt lévő lineának hossza két erős mélföld. Az előtte fekvő erdők egészlen bé vágattattak, és bátor által lehetne is azokon bújni, el nem lehetne a' Frantzia kártátsokat kerülni. A' bé vágatott erdön túl foly a' *Lauter* folyó viz, melly nagyon fel dúzatt, és tele vagyon feneke vas sulymokkal. — A' vizen túl lévő sántznak szélessége négy, mélysége három ölni, kettős pallisádákkal, az az a' sántzon túl két sórral sűrűen egymásba foglaltott hegyeskarókkal vagyon meg erősítetve, melyeken 800 lépés közben vetésnire két két bastionok, az az, földből készitetett óltalom bástyák állanak, *Lauterburgtól* fogva egész *Weisenburgig*. Ezen lineán túl 45000 főből álló Frantzia sereg táborozik 170 ágyúkkal, mellyeknek eggy része 16, más része 24 fontos golyóbisra valók,,

„Ezekből ki tettzik, hogy nem könnyen lehet azon által bújni; hogyha az égyyesült seregek eggyfzersmind meg támadnák is azt, a' mellett hogy sok vér ontást okozna, ki tudja szerentéseik lehetnének é dolgaikban. Igy lévén a' dolog, egyéb mód ezen Franzia erős lineának meg vételében nintsen, hanem hogy sántzok által közelittsenek hozzá seregeink, 's úgy löjjenek rajta nyilásokat, mellyeken bé menvén, joblan ki terjeszkedhetnek. *Hocze* Generál kormányozza a' Cs. K. seregeknek bal szárnyát, tábori külső strázsái *Lauterburg* előtt 800 lépésnire állanak a' külső vigyázatokon, önnön maga *Bichelbergben* fekszik. A' Prussziai fő quártély *Edickhofenben* vagyon, 's 12 ezer emberrel tartya *Landaut* szemen. A' *Brunsvigiai* hertzeg a' *Kéthidi* hertzégsgben *Bitsch* alatt táborozik, és hogyha szolgálhat nékie a' szerentse, hátúl segitheti az *Austriai* seregeket. „

Sept. 28 dik napján költ levélből olvassuk, hogy a' nevezett *Brunsvigiai* hertzeg két helyen támadta légyen meg a' *Bliescastel* alatt táborozó

Frantziákat u. m. *Lauskirchen* és *Würsbach* mellett. Eleinte keményen viselte magát az ellenség, és kevés reménység volt meg győztetése felől; hanem két vagy három óráig tartott véres tsata után, ki nem álhatván a' Pruffziai ártilleriának hevét, *Frauenbergig* vonták magokat vissza. — *Schweigeni* táborjokat is, mellyet lehetetlen lett volna sok vér ontás nélkül meg venni, önnön magok el hagyták, félvén attól, hogy a' Pruffziai seregeknek ide 's tova való mesterséges marsjaik által el ne zárattassanak hazájoktól.

II. *Belgiomban.*

Sept. 25-ik 's következő napjain rendkívül való gyűlést tartottak a' Hollándiai rendek, mellyben a' végeztetett el, hogy eggy harmadik colonné formáltasson a' Hollándiai seregekből, és *Mastricht* meg tartójának *Fridrik Casseli* hertzegnek kórmányára bizattasson. Az ezen colonnéhoz kaptsoltatandó regementek parantsolatot vettek immár arra, hogy készen tartsák magokat. — E' mellett azt is el végezték a' rendek, hogy az alatt mig *Koburg* hertzeg, a' *Houchárd* kórmányozása alatt lévő Frantzia seregek ellen menénd, más felé masirozzon az *Orániai* örökös hertzeg. *Gentbe* menvén a' helytartó Fejedelem, rendkívül való örömmel fogattatott az ott táborozó seregek által, mellyeknek 6000 forintot ajándékozott a' maga erzfényéből.

Brüsszelből érkezett levelekből olvassuk, hogy *Koburg* hertzeg múlt hólnapnak végén egészlen bé keritette *Mobözs* várát, és rövid idő alatt meg fogja az az alatt lévő, és mind a' természet, mind a' mesterség által meg erősített Frantzia táborát támadni. Az Austriai seregeknek onnan lejendő el fordításokra, *Namurra* vagy *Charleroira* akar ütni *Houchard* Generál, melly fel tételét mind a' *Luxenburgba* küldetett 9000 főből álló Austriai sereg, mind *Clerfé* hadi tármester hijába valóvá fogják tenni, és így akár mint fortélyoskodjan ö,

képtelen leszen *Mobözs* vára kapukat nyitni a' győzedelmes seregeknek.

III. Angliában.

Két roppant flottát készítetett az Angliai király a' Frantziák ellen. Az égyyiket, melly 22 linea hajóból, és 5 fregattából áll, *Lord - Howe* kormányozza. A' második, *Lord Hoodra* vagyom bizattatva, 's ez sem erőtlenebb az elsőnél. Ez a' közép tengeren fog a' Frantziák ellen dolgozni; ama pedig a' nagyugoti *Indiába* készül, az ott lévő Frantzia tartományoknak és szigeteknek el foglaltatásokra. — *Richmond* hertzeg Angliai hadi tármester helyére, a' ki eddig viselt hivatallyától bútsút vett, Generál *Cornvallis* rendeltetett, a' ki még most napkeleti *Indiákon* vagyom, hanem nem sokára vissza fog onnan jönni.

Múlt alkalmatossággal emliténk vala, hogy *Glasgov*, *Scociának* népes és kereskedő városa, egy 40 ezer ember keze írása által meg erősített esedező levelet nyújtatott bé *Landerbale Lord* által a' királynak, mellyben a' hadakozástól való meg szünésre kérik vala ötet. Ennek az esedező levélnek nemtsak semmi foganattya nem vólt, sőt inkább minapi ministerialis gyűlésben a' végeztetett el, hogy valameddig Frantzia Országának az elsőbb constitutió szerént való királyla nem leszen, mind addig meg nem fog Anglia a' Frantzia nemzet ellen való hadakozástól szünni. Ugyan azon gyűlésben végeztetett az is el, hogy 9 új regementek állittassanak fel, 's mindégyik 1000 főből állyon, következésképpen 40000 szaporitasson a' *Yorki* hertzegre bizatott seregeknek száma. Sok tehetős urak önként arra ajánlották magokat, hogy tulajdon költségeiken fognak katonákat ki állítani; melly buzgó ajánlásokat örömmel vette a' király és ministerium.

IV. Olaszországban.

Az Austriai seregeket a' *Nizzai* Grófságban kormányozó Cs. K. Gen. Májost B. *Collit* halznos szolgálatyáért, a' Sz. *Móritz* és *Lázár* vitézi rendeknek nagy keresztyével ajándékozta meg a' *Sárdiniai* király. Azoknak az Austriai és *Pedemontiumi* hadi tiszteknek pedig, a' kik Sept. 8-dik és 10-dik napjain történt ütközetekben, mások felett meg különböztették magokat, a' nevezett két vitézi rendnek kiss keresztyét küldötte meg. Báró *de Vins* Cs. K. Generál, és az égyyesült Austriai 's *Pedemontiumi* hadi seregeknek fő kormányozója, Sept. 22-dik napján érkezett meg *Bohlennába*, mellytől nem messze táborozik az *Aosti* herczegnek *corpusa*. Úgy hallatik, hogy mind a' 3 seregek ölzve fogják magokat tsatolni 's égyyesült erővel hadakozni a' *Frantziák* ellen.

Turinból, a' *Sárdiniai* királynak lakó városából érkezett levelek azt erősítik, hogy ezen égyyesült seregek *Lauthoykai* sántzokkal környül vett táborokból ki üzték légyen a' *Frantziákat*. Négy colonnében támadták meg őket az égyyesült seregek, mellyeknek égyyikét maga a' *Sárdiniai* király, a' másikat a' *Montferráti* hertzeg, a' harmadikat a' Cs. K. Generál *Strasoldó*, a' negyediket a' fellyebb nevezett *Colli* Generál kormányozták. Holzfzas eggyemással való viaskodásaik után, mellyben sok vitéz tisztek, és köz emberek vesztették el életeket, futásnak eredtek a' *Frantziák*, és sok hólt társaiknak, tábori eszközeiknek, sátoraiknak, 's 10 ágyújoknak hátra hagyatásokkal helyt adtak a' győzedelmes seregeknek. Eggymás után mind ki takarodnak *Sabaudiából*, 's azzal fizetnek a' lakosoknak hozzájuk mutatott barátságokért, hogy városaikát és faluikat fel gyújtogattyák, barmaikat el hajtyák, 's a' mit magokkal el nem vihetnek, a' tüzzel emésztetik meg.

Sept. 8-dik napján indúlt ki *Nápolyból*, és familiájával égyetemben hajóra ülven, *Livornóba*

ment a' Frantzia követ. Mind szárazon, mind tengeren való útazása sok bajjal volt öfzve kötve. *Nápolyból* lett ki indulása előtt, két inassai el szökvén, sok betses portékáit, de a' mi még több, minden irásait el lopták.

Olasz Országi levelekből olvassuk azt is, hogy a' *Tuloniak* éppen arra a' lábra állították vissza az égyházi és polgári dolgokat, mellyen valának annakelőtte. Minthogy semmi eleséget nem lehet oda a' patriota seregek miatt szárazon vinni; mind *Genuából*, mind más tengerre fekvő *Olasz Országi* városokból sok eleséggel meg rakatott hajók mentenek a' *Touloni* ki kötő helybe.

Hadi Történetek.

Közelebb múlt szombaton ezeket tételte a' *Bétsi* udvari újság levelekben a' hadi Cancellária közönségessé. 1. Hogy a' Hollándiai seregek Oct. 1 ső napján érkeztenek *Brüsszelbe*, és egy napi nyúgodalmok után onnan tovább mentenek. — 2. Hogy fülébe menvén B. *Biehla* F. M. Lájtnánának, a' Frantziáknak *Menin* ellen lett indulások, az *Eszterházi* hufzár regementének sok érdemekkel tündöklő Obesterét *Dévay* urat eleikbe küldötte, a' ki *Sz. Kereszti* Oberstlájtnántot egy compánia táborig vadászokkal, egy compánia német gyalogsággal, és egy escadron *Eszterházi* hufzárral ellenek ki rendelvén, a' tellyes meg elégedésig végbe vitték kötelelességeiket, 50 Frantziát le vágtak, 1 tiztet, és 1 köz embert el fogtak; részünkről 1 hufzár hólt meg, 1 hufzár lovastúl, 1 vadász katona, egy kemény lövő sebessitettek meg. — 3. Hogy a' *Lys* vizén *Commines* mellett által ment 100 főből álló Frantzia sereget, az *Odonel* szabad seregének fő Strázsamestere Gróf *Gyulai* maga embereinek és *Sztáray* gyalog regementye egy oíztályának segítségével vissza üzte, szándékját semmivé tette. — 4. Hogy Báró *Wenkheim* F. M. Lájtnánt által, az ellenség *Landvocy* és *Avéznei* tanyájának meg kémlelésére ki

küldetett *Schwartzenberg* hertzeg az Uláhnusoknak Oberstlájtinántya, a' reá bizatott dolgot minden pontba végbe vitte *Estreüxben* egy batallion Frantzia gyalogságot meg támadott, és azt rész szerént öfzve vagdalta, rész szerént széllyel üzte, 4 tiztet, 6 all tiztet, 's 95 köz embert fogott el közzülök, egy embernél többet el nem veztvén az alatta valók közzül.

A' mik a' *Rajna* mellett Octob. 1-ső napjától fogva 3-dikig történtek, rövideden meg írta Gr. *Wurmser* lovas Generál. Azon battériáknak készítéseken, mellyeknek fundamentomát még 29-ik Sept. meg vetették a' Frantziák, Octob. 1 ső napján közikbe repitetett ágyúink által meg akadályoztattak. — Octob. 2-dik napján mintegy 100 Fr. lovas, és vadász katonák akartak a' *Mirabó* seregének jobb szárnyára törni; hanem minekutánna egy lovas vadász közzülök le lövetett volna, nagy siettséggel vissza húzták magokat *Bergzábernbe*.

Harmadnapig tartott ágyúzásaik után egészen elpusztították *O Breysakot* a' Frantziák. A' tüzes golyóbisok által támasztatott tüzet nagyon élelztette a' kemény szél. A' templomokon, és más közönséges épületeken kívül, 577 házak, és 2700 lakosok vóltanak abban, a' kik, oh fájdalom! minden vagyonkáiktól meg fosztattak. A' Frantziáknak ezek ellen gyakorlott kegyetlenségeken annyira meg indúlt a' föld népe, hogy 12 ezer ajánlotta magát közzülök az égyyesült seregeknek segítségekre. Sok Frantziát tséplőkkel, és ganéj hányó vas villákkal öltének meg a' parasztok, az el fogattakat ganéjjal hajingálták a' gyermekek, és asszonyok.

Minekutánna a' Nemzeti Gyűlésnek végzéséből, közönséges fel kelés hirdettetett volna ki az Országban, annyira ki ürültek a' városok és faluk a' férfiaktól, hogy asszonyoknál, gyermekeknél, és öreg embereknél égyebet, alig lehet azokban találni. Sok helyeken a' mezőkben

maradt a' nyári takarmány, az őszinek bé takarításáról pedig senki nem is gondolkodik. Valamiképpen a' mezei munka a' falukon: úgy a' városokban a' mesterségek sokat szenvednek ezen hazájokhoz való vak buzgoságok miatt. A' műhelyek egészen üresen állanak, a' mester embereknek és legényeknek táborba lett szállások miatt. A' ki most a' Frantzia tábort meg tekinti, nem tudja, nevensen é, sirjon é, bosszonkodjon é, szána-kozzon é rajtok, köntöseiknek, fegyvereiknek külömbisége miatt. A' rendes hadi seregeknél uralkodó egyenlőség tellyességgel fel nem találhatik köztök, kinek fejr, kinek zöld, kinek kék, kinek veres, kinek más színű köntöse; fegyvere pedig kinek puska, kinek kard, kinek fejsze, kinek vas villa, kinek nyárs, kinek dárda, s. a. t. És meg részegítetve lévén a' szabadságnak, 's egyenlőségnek mazzlaga által, mint a' veszett ebek úgy mennek ellenségeik ellen.

Félvén a' Helvétusok, nevezetesen a' *Baseliek* a' szomszéd házának tüzétől, keménnyen készitik magokat. Tsak nem minden napon újabb Helvécziai seregek érkeznek oda, mellyeknek számok már is közel 6000 főre megyen. Úgy mondatik, hogy 13000-re akarják azoknak számát vinni. *Bernából, Solothurumból, és Friburgumból* egy nagy sereg megyen a' *Bruntruti* hertzogségnek határaihoz, kétség kívül az ottan bé tsapándó Frantziáknak vissza igazításokra. — *Metzben* egy Jakobinus Club támadott az aszonyok közt, mellyben nem régiben arról vólt a' tracta, hogy minden 60 elztendős termékenyetlen aszonyok gyillotiniroztassanak meg. — Sept. 12-dik napján *Limbach* mellett esett viadalban egy hazájából ki költözött *Mauny* nevű Grófot fogtak el a' Frantziák, 's mingyárt más nap halálos sententziát mondván fejére, meg lövöldözték. Ennek a' szerentsélen Frantziának utólsó szavai is ezek vótanak: *Éllyen a' király, és a' Bourboniai familia!*

Orosz Birodalom.

A' Törökökkel szerzett utolsó bekességnek emlékezetére, Sept. 13-dik napján költ *Ukase*, az az Császári parantsolat szerént, közönséges innep tartattatott, a' melly alkalmatossággal. 1. Minden Orosz seregeknek, mellyek a' Török háborúban sok hadi nyomorúságokat láttak, és szenvedtek, égyyen égyyen ezüst emlékezet pénzeket osztott ki a' Császárné, mellyeket kék pántlikán fognak a' katonák felső ruhájoknak gomb lyúkán hordani. — 2. Minden meg sebesitetett, és a' további szolgálatra alkalmatlanná tétetett tiszteknek és köz embereknek, hóltig meg tartatott fizetések. — 3. A' hadakozó hajóknak, mellyek t. i. a' múlt Török háborúban mások felett meg különböztették magokat, az I. Péter Császár által rendeltetett jutalom ki osztogattatott. — 4. Az is meg határozatott, hogy mennyi ideig szolgállyon a' katona, a' ki azon időn túl szolgálni nem akar, el botsátatik, a' kinek pedig annak-utánna is kedve lejénd a' meg maradásra, és magát jól viseléndi, jutalma leszen, e' mellett meg fognak másoktól különböztetni. — 5. Azoknak a' Stabalis és fő tiszteknek, a' kik a' meg határozott számon felül szolgáltanak, mind addig meg hagyattasson rangjokhoz illendő fizetések, valameddig rendes helyet nyeréndenek s. a. t.

Magyar Ország.

Egy történetet közlök az úrral. Nem régen, *Kövágó Örsön* egy embernek gyanúságálévén a' feleségére, hogy a' házassági nyűgöt megszagatta, vasárnap reggel, midőn mások a' templomban vóltak néki esik a' *Balatonra* fekvő szőlők, és a' falú közt lévő kis erdőségben, 's baromi dühösséggel mind a' két fülét eldarabollya egy óllóval, haját le nyirja, 's így vérbe keverve, 's meg bélyegezve haza botsáttya. Sokan meg borzattak e' történetről, 's többen örömmel nézték, és helybe hagyták a' férfi tselekedetét. —

Atila 's *Arpád* idejében szép lett volna illyes mi — de *József*, és az emberiséget betsülmi tudott *Leopold* uralkodása után gyalázat, 's e' meg világosodott századnak betstelensége.

Béts.

E' mostan folyó 1793-ik éltendőben Octob. 11-ik napján egy *Erdélyi* nemes ifjú *Bikfalvi Falka Sámuel*, a' ki két éltendőktől fogva itten a' betüknek metzésén kívül, a' fundamentomos rajzolat mesterséget is tanúllyá, első jutalmat nyert a' Cs. K. rajzó Akadémiában. Ezen jóra menendő ifjúnak testvér bátya az a' *Sándor Leopold* huszár regementében lévő strázsamer *Bikfalvi Falka László*, kinek vitéz tselekedeteiről egy néhány újság levelek emlékezetet tettek, és a' ki emlékeztető ezüst pénzt nyert nem régiben, a' Frantziákkal való tsatában mutatott vitézi bátorságáért.

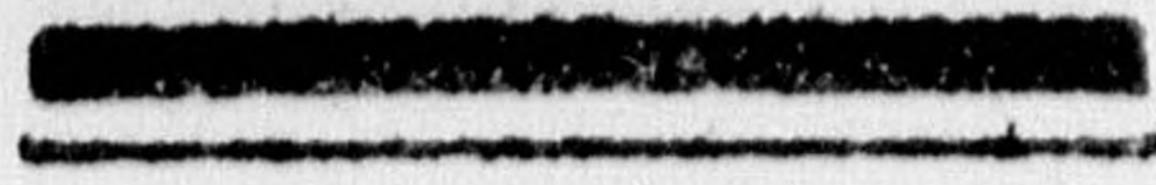
Frantzia Ország.

B. Trenk, a' ki már egy ízben meg fogott, de el botsátatott, ismét gyanússá tette magát, és a' fenytő házban kapott szállást. *Beauharnois* a' *Rajna* mellett táborozó seregnek vólt kórmányozója, a' maga jószágában meg fogattott, és Párisba vitetett. — De nemtsak a' férfiaknak, hanem még az asszonyoknak is szerentséjek vagyon a' tömlötz házakhoz. Ezek között nevezetesek három vólt hertzegnék, u. m. *de Gramont*, *Choiseul* vólt miniszternek testvére, *du Chatelet*, és *Chatillon*. Mivel a' rendes tömlötzök nem elégségesek a' sok foglyoknak; tehát rész szerént kázármákban, rész szerént a' Kármeliták klastromában, rész szerént más nemzeti házakban őriztetnek, és ezek nintsenek azoknak számok közt, a' kik a' politzia által fogságra küldettek, kiknek számok 2258 főre megyen.

A' mint a' környül állások forognak, nem sokára a' *Cüstin* dallyára fog *Houchard* Generál jutni, a' ki felöl illyetén jelentést tett a' *Ryfseli* polgárság: Derék vezér ugyan *Houchard* Generál, de ötöt szemen kell tartani, mivel tsupán gyanús személyek vagynak körüllötte. *St. André* is a' N. Gyűlésnek égyik tagja azzal vádolta ötöt, hogy *Flandriában* tett gyözedelmeit nem illendöképpen folytatta, és nem veztegette el az Anglusokat, holott elég módja lett volna benne. Söt az a' hir is szárnyal immár felölle, hogy nemtsak meg fosztatott hivatalától, hanem fogságra is vitetett immár Párisba.

Múlt alkalmatossággal emliténk vala, hogy a' N. Gyűlésnek végezése szerént, minden betsületes affzonymak nationalis bokkrétát kelletik viselni. Ez a' rendelés sok zenebonára való alkalmatosságot szolgáltatott, mivel a' vén kofák, és azok az affzonyok, a' kiknek ez a' jus nem engedtetett, meg támadták amazokat, le szaggatták fejkötőikről, és mellyeikről a' bokkrétákat, söt még hajaikat is ki tépték, melly történet tudtára adatván a' N. Gyűlésnek, következő végzéssel erősítette meg az előbbit: Hogy az ollyatén affzonyok, a' kik a' nationális bokkrétát nem fogják viselni, elsőben 8 napi árestommal fognak meg büntettetni, és ha e' sem használni, mint gyanús személyekkel úgy kelletik vélek bánni — a' kik pedig az illyetén nemzeti bokkrétákat más affzonymokról le szaggattyák, a' békességig fogva fognak tartattatni.

Az első requisitoria Párisban fel állott ifjúságnak 18 esztendőstől fogva 25 esztendősig, számok 35 ezerre megyen; hogyha pedig a' 25 esztendőstől fogva, a' 40 esztendősknek is fel kelletik állani, többen lesznek 100 ezernél. E' mellett az előbbi végzés szerént 30 ezer lovaság fog fel állitani. — Eülébe menvén a' Párisiaknak, hogy a' Frantzia nemzetnek ellenségei, Frantzia Országban akarnának e' jövő télen quár-



télyozni, azt végezték, hogy valameddig ki nem űzöttetnek az égyyesült seregek a' Frantzia föld-ről, addig szüntelen a' hadi dolgokban foglalatoskodjanak, és közönségesen megtámadják az ellenek hadakozó égyyesült seregeket.

Felettébb bosszonkodtak a' N. Gyűlésnek tagjai, a' midön a' *Marsiliából* küldetett levélben olvasnák, hogy a' *Touloniak* az ott lévő N. biztost *Boyle Pétert* nemtsak meg fogták, hanem még meg is ölték légyen. Ugyan akkor olvastatott fel *Chartaux* Generálnak levele is, mellyben azt jelentette, hogy mihelyt hozzá érkeznek a' bombák, mingyárt hozzá kezd *Toulonnak* lövöldöz-tetéséhez. — Következett napon pedig azt ir-ták a' N. Gyűlésnek *Provinciából*, hogy az An-glusok és Spanyólok, önként oda hagyták *Tou-lont*, és minden eleséget, hadi készületeket, és hajóhoz való matériálékat el vittek magokkal, (ezt a' hirt az *Olafz* Országai levelek égyy átaly-lyában meg hamisittyák.)

Lyon alól azt a' hirt vette a' N. Gyűlés hogy a' város egészlen bé zárattatott — hogy a' *Lyon* bélieknek külső örr állójik magokat visszra von-ták; hogy 3 vezérjeik el fogattattak — hogy a' kenyérnek fontya a' városba 15 Sols — hogy tsak a' betegeknek adatik hús — hogy ugy körül vé-tetett a' város, hogy senki sem bé nem mehet oda, sem onnan ki nem mehet — hogy a' polgári elől járóknak semmi tekintetek, és hatalmok nints a' lakosok közt — hogy a' hadi dolgokat folytatók, kik többnyire hazájokból ki költözött nemesek-ből állanak, semmit nem mivelhetnek — és vég-re, hogy az oda való kereskedők nagyon meg-bánták, hogy a' contra revolutionálisták után hal-gattak.

Santerre Generál leg közébb azt irta a' *Parisi* polgári elől jároknak, hogy az ő kormányja alatt lévő hadi seregek száma, melly eleinten

6000 főbül állott, már most 40000 szaporodott, és hogy sokkal több ifjúság gyüllött hozzá, mint a' mennyire néki szüksége vagyon.

A' *Perpignani* commendáns *Hacous* Generál arról tett jelentést, hogy ő az alatta lévő örizzettel egyetembe meg eskütt arra, hogy kézsőbb legyen velek edjutt magát a' várossal, és várral egyetemben a' levegő égben puska porr által fel vetetni, mintsem a' védelmezésére bizatott várat a' Spanyoloknak fel adni. E' mellett azzal is ditsekedett, hogy a' körül betöl fekvő tartományokból sok ember gyülekezik hozzá olly véggel, hogy a' Spanyolokat onnan egészlen ki üzzék. A' *Heraulti* osztály egyes egyedül 35 ezer embert indított ki ellenek; a' minthogy azon kis erősséget két, a' mellyet a' Spanyolok el foglaltanak, ismét el hagyták. — Klissont is el vették a' patriota, seregek a' róyalistáktúl.

* * *

Tudósítás.

Minekutánna *Broughton Religioi Lexiconát* három darabban ki adtam: ígéretem szerént *Abbas Ladvocatnak Historiai Dictionariumát* készü-
lök nyomtatás alá adni. Ez egy ollyan hasznos és szükséges könyv, mellynek ditséretére az ezt esmerők előtt egy szót sem szükség szóllani. — Azok pedig, a' kik ezt még nem esmerik, mit foglaljon magában, tsak a' könyvnek titulusából is hozzá vethetnek, melly ez: *Abbas Ladvocatnak Sorbonnai Doctornak, és Bibliothecáriusnak Historiai Dictionariuma, melly a' Patriarcháknak, Zsidó Fejedelmeknek, Császároknak, királyoknak, hadi vitézeknek, a' régi pogányoknak isteneiknek, Hérósaiknak, Pápáknak, szent Atyáknak, Püspököknek, Cardinalisoknak, Historicusoknak, Poétáknak, Orátoroknak, Theologusoknak, ICTusoknak,*

*Medicusoknak, tudós és jeles asszonyoknak, Pictoroknak, s. a. t. és közönségesen e' világon minden időben és minden nemzetek közt élt és élő nevezetes személyeknek historiájokat azoknak fő munkáikkal együtt magában foglalja. — A' leg újabb Editió szerént magyar nyelvre fordította, és sok meg bővitésekkel ki bocsátotta Mindszenti Sámuel, a' Rév-Komáromi Ev. Reform. Ekklesiának Prédikátora in 8 vo maj. Ezen munkára nem kívánok praenumeratiót, hanem tsak subscriptiót a' végre, hogy tudhassa a' typographus, mennyi papirost és betűt készithessen előre, és hány exemplárt kellyen nyomtatni? mert többet nem nyomtat, hanem tsak a' hányan subscribensek lesznek. Midőn a' munkának fele el készül, a' készfélnek akkor kell le tenni az árrát, az utolsó felének az árrát ismét akkor, mikor az is készen leszen. Az egész munka hat darabokból, minden darab mintegy 60 árkusokból fog állani, minden árkusnak ára két krajtzár. De a' mint a' darabok több vagy kevesebb árkusokból fognak állani — mikor el készülnek, az árok is a' szerént fog meg határozódni. A' subscriptió ideje a' jövő új esztendeig tart. *Ladvoeat* felől való első hír-adásom Jan. 5-ik napján 1792 ik eszt. meg mondtam. Szándékomat, tudnillik: hogy a' *Magyar Ladvoeat* annál interessánsabb legyen, azoknak a' Magyar hazafiaknak életeket, kik akármelly méltóság, rend, hivatal, munka, mesterség, vagy különös történet által magokat emlékezetre méltókká tették, az említett könyvbe bé iktatom. E' végre Hazánknak minden Renden lévő hiv fiait és leányait alázatosan kérem, hogy hazájokban, nemzetekben, és familiájokban akármelly dologért emlékezetre méltó élt, és élő személyek' életeknek rövid le irását 1794-ik esztendőnek elejéig olly tisztán el készítve, hogy a' Censurára bé adhassam, *francon*, vagy valamelly alkalmatosságon hozzám küldeni méltóztassanak. Így a' *Ladvoeatban* eddig reánk nézve vólt nagy fogyatkozást, melly az, hogy abban, ki vévén a' Magyar királyokat*

's néhány régibb Grófi familiákat — Magyar fe-
 lől ritkán vagy on emlékezet, ki pótolhatjuk. —
Ladvocat mellé adok 1. egy tóldalék darabot,
 mellyben le írom a' leg közelebb élt nevezetes sze-
 mélyeket. 2. Abbas *Vosgiennek* a' *Ladvocat* Di-
 ctionariumához tartozó Geographiai Lexiconát. —
 3. Egy bőv *Chronológiát*. A' *Ladvocatra* subscri-
 bálók, a' kiknek tettik, *Broughton Religioi Lexi-*
conát, a' Komáromi Typographiában 4 rh. forin-
 ton meg szerezhetik, melly véget az alább neve-
 zett urak által, a' kiknél *Ladvocatért* magokat je-
 lenthetik, éngem tudósíthatnak, vagy égyenesen
 hozzám írhatnak.

N. Abony Tek. Szalai Mihály.

Béts a' Magyar újság írók.

O - Buda. Kis István Comp.

Debretzen. T. Szilágyi Gábor Prof.

Dés. T. Kolosvári József Prof.

Diószeg. T. Fazékas István Préd.

Felső Dobfza. T. Maklári János Préd.

N. Enyed. T. Benkő Ferentz Prof.

Székes Fejérvár. T. Benyák Bernárd Director.

Balaton Füred. T. Szép Gergely Préd.

Gomba. T. Motsi Bálint Préd.

Győr. Miller Ferentz Comp.

Gyula. T. Juhász István Préd.

Kis Harsány. T. Vetsei István Préd.

Istvándi. T. Budai István Préd.

Kassa. T. Mihályi Kováts István Préd.

Ketskemét. Megyesi Mihály Comp.

Kolosvár. T. Szathmári Pap Mihály Prof.

N. Körös. T. Kováts József Préd.

Léva. Lovasi László Comp.

Losontz. T. Farkas István Prof.

Szalk Sz. Márton. T. Sziládi Péter Préd.

Török Sz. Miklós. T. Tót Ferentz Préd.

Miskóltz. Mólnár 'Sigmund Comp.

Nyitra. T. Kis Márton Prof.

Paks. T. Szent Miklósi Nagy János Pred.

Pápa. T. Marton István Prof.

S. Patak. T. Öri Fülep Gábor Prof.

Pest. T. Szombati Sámuel Med. Doctor.
 Szalonta. T. Ertsei Sámuel Esperest.
 Sziget. T. Gáti István Préd.
 Rima - Szombat. Ferentzi Comp.
 Sopron. Rajts Péter Prof.
 Hóld - Mező - Vásárhely. T. Kis András Préd.
 Maros-Vásárhely. T. Basa István Prof.
 Veszprém. Fejér János Kalmár.
 Udvarhely. T. Bodola János Prof.
 Ungvár. T. Fekete Imre Direktor urak.

Ezen nevezett T. T. urakon kívül is, a' kik hozzám tiz Subscribenst küldenek, azoknak is a' tizenégyedik exemplár ingyen megyen.

Másodszor. Jelentem azt is, hogy a' kik néhai T. *Milesz József* Med. Doct. és Professor úrnál Debretzen vidékén *Broughton Religioi Lexiconának* első darabjára előre fizettek, azok a' II. és III. darabért a' pénzt a' R. Collegiumban *Kováts Sámuel* úrnál le tehetik, 's a' munkát megtalálják.

Hall Józsefnek Angliában *Norwichi* püspöknek, az Anglusok Senecájoknak, az ó és új Testamento-mi Bibliái historiákra való erköltsi elmélkedéseit is 4 darabban már nyomtatás alá el készítettem. A' kiknek ez a' moralitásnak gazdag tárháza tetszik, azok a' fent nevezett uraknál jelenthetik magokat. Ha elég subscribensek lesznek, ennek nyomtatása is *Ladvocáttal* égyütt el kezdődik a' jövő új esztendőben.

Mindszenti Sámuel, Komáromi Prédikátor.